

Téma: Řez kosým kruhovým válcem

Vypracoval: Ing. Ladislav Fiala

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Příklad

- **Zadání:**
- Sestrojte řez rovinou ρ (80, 60, 55) kosého kruhového válce s podstavou k v půdorysně, je-li dán střed dolní podstavy S [-50, 35, 0], poloměr podstavy $r = 25$ a střed horní podstavy O [25, 70, 70].

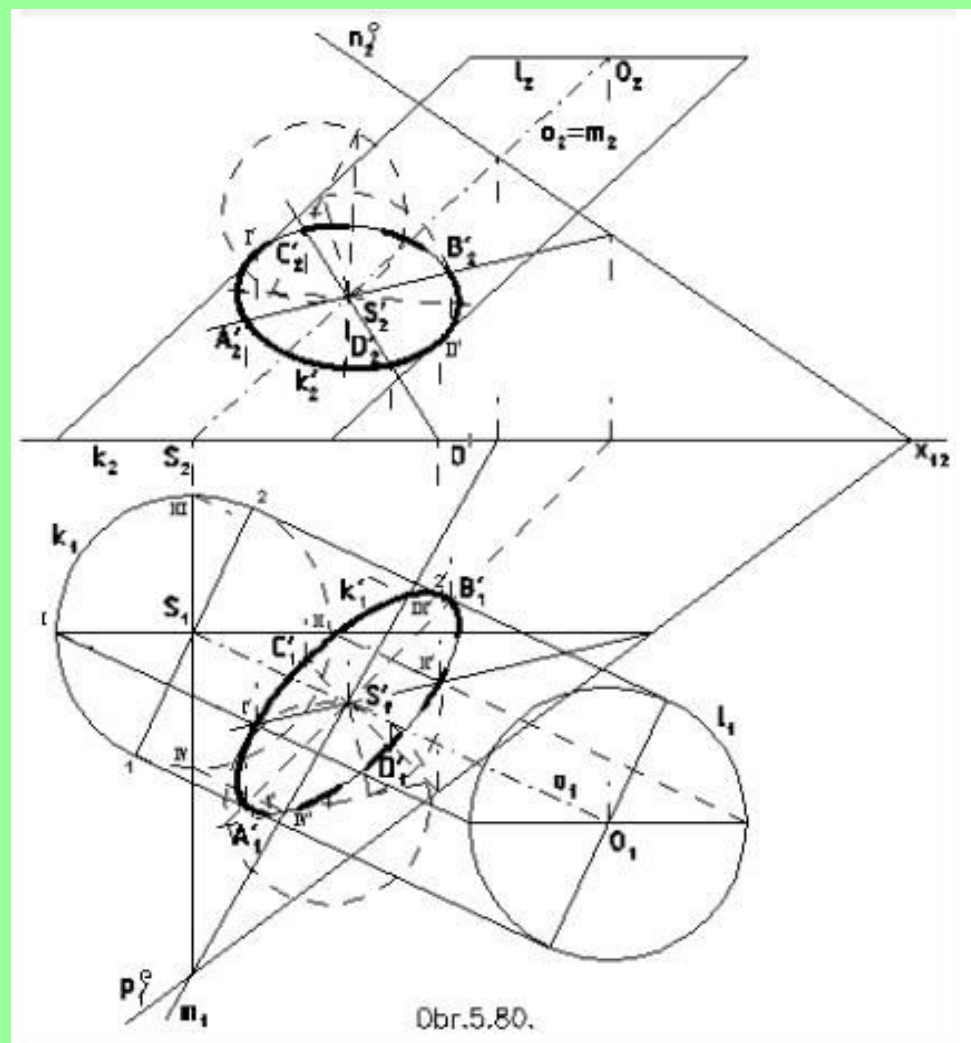
Řešení: (obr. 5.80.)

Pomocí krycí přímky m sestrojíme průsečík osy o s rovinou řezu a dostaneme střed S' elipsy řezu. Pro půdorys elipsy řezu využijeme afinitu mezi kružnicí podstavy k a elipsou řezu k' . Osou afinity je půdorysná stopa p_1^{ρ} a pár odpovídajících si bodů je S_1, S'_1 .

Pokračování řešení příkladu

- Na kružnici k_1 zvolíme pár sdružených průměrů $I\ II$, $III\ IV$ a pomocí afinity je převedeme na průměry $I'II'$, $III'IV'$.
- Rytzovou konstrukcí sestojíme osy $A'_1B'_1$ a $C'_1D'_1$ elipsy k'_1 .
- Nárysy průměrů $A'_2B'_2$, $C'_2D'_2$ jsou sdruženými průměry nárysu elipsy řezu k'_2 .
- Opět Rytzovou konstrukcí sestojíme osy nárysu k'_2 .
- Viditelnost: Obrysové površky v půdorysu protnou podstavu k_1 v bodech 1 a 2 . Těm musí v afinitě odpovídat body $1'$, $2'$, které tvoří body přechodu viditelnosti na elipse k'_1 . Viditelnost v nárysu určíme tak, že si obrysové površky v nárysu zobrazíme do půdorysu. Jsou to povrchové přímky jdoucí body I a II , kterým odpovídají body řezu I' a II' . Nárysy bodů I' a II' tedy tvoří body přechodu viditelnosti v nárysu.

Obrázek 5.80

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Otázka k zamyšlení

- Z afinity mezi kružnicí a elipsou víme, že se osy elipsy dají sestrojit pomocí afinity rovnou.
- Rozmyslete si, jak by se tato konstrukce dala použít v předchozím příkladu.

Použitá literatura

- SETZER, O., KŮLA, K. *Deskriptivní geometrie pro 1. a 2. ročník SPŠ stavebních*. Praha: SNTL – Nakladatelství technické literatury, 1979
- HARANT, M., LANTA, O. *Deskriptivní geometrie část I. Pro II. ročník SVVŠ*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1965
- KŘEN, M., HLAVÁČ, M. *Výukový program Deskriptivní geometrie*. Dostupné z <http://www.deskriptiva.com/index.php?page=uvod>
- MOLL, I. a kolektiv. *Deskriptivní geometrie verze 1.3 pro studenty 1. ročníku všeobecného studia Stavební fakulty VUT v Brně*. Brno: Econ publishing, s. r. o., 2002. ISBN 80–86433–08–0. Dostupné z <http://www.econ.cz>
- TOMICZKOVÁ, S. *Deskriptivní geometrie. Pomocný učební text 1. část*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2006. Dostupné <http://www.deskriptiva.unas.cz>
- DUDKOVÁ, K., HAMŘÍKOVÁ, R. *Deskriptivní geometrie*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2005.

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost